

Zuiderwoude, Gouw 12
Gem. Waterland (NH.)
Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek

Steekproefrapport 2015-01/02

Zuiderwoude, Gouw 12
Gem. Waterland (NH.)
Een inventariserend archeologisch veldonderzoek

Een onderzoek in opdracht van
Bouwbedrijf Dekker bv.

Steekproefrapport 2015-01/02
ISSN 1871-269X
auteur: drs. R. Exaltus, senior archeoloog
autorisatie: dr. J. Jelsma, senior archeoloog

De Steekproef werkt volgens de Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie 3.3

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door
De Steekproef bv, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, Zuidhorn, januari 2015

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd
en/of openbaar gemaakt zonder bronvermelding.
De Steekproef bv aanvaardt geen aansprakelijkheid
voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing
van de adviezen of het gebruik van de resultaten van
dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn

telefoon	050 - 5779784
fax	050 - 5779786
internet	www.desteekproef.nl
e-mail	info@desteekproef.nl
kvk	02067214

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding	1
1.1 Aanleiding en doel	1
1.2 Locatie en administratieve gegevens	2
2. Bureauonderzoek	3
2.1 Bronnen	3
2.2 Fysische geografie	4
2.3 Archeologie	6
2.4 Historische geografie	6
2.5 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel	8
3. Veldonderzoek	9
3.1 Aanpak	9
3.2 Resultaten veldonderzoek	10
4. Conclusies en advies	12

Appendix I: Archeologische periodes

Appendix II: Bekende archeologische waarden

Appendix III: Boorbeschrijving

Figuur 1. Zuiderwoude, Gouw 12. Het plangebied ligt binnen het rode kader.
(Bron: Topografische dienst kadaster, Emmen, 2015)

Samenvatting

In opdracht van Bouwbedrijf Dekker bv, is door De Steekproef bv een terrein onderzocht aan de Gouw 12 te Zuiderwoude in de gemeente Waterland. Het onderzoek was gericht op de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen bouw van een ligboxenstal op het terrein, dat nu nog in gebruik is als grasland. Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek door middel van boringen. Het plangebied ligt aan de oostzijde van De Gouw, ten noorden van de historische kern van Zuiderwoude op een terrein dat gedurende de laatste tweehonderd jaar altijd in gebruik lijkt te zijn geweest als grasland.

In het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel is uitgegaan van een middelhoge tot hoge verwachting voor bewoningsresten uit de middeleeuwen en een lage verwachting voor resten uit eerdere perioden. Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn in het plangebied zeven boringen gezet in een dichtheid van twintig boringen per hectare. Voor het booronderzoek is gebruik gemaakt van een guts met een diameter van drie centimeter en een edelmanboor met een diameter van twaalf centimeter.

Onderin alle boringen is matig veeraard aangetroffen dat overal binnen het plangebied doorloopt tot een diepte van tenminste drie meter beneden het maaiveld. Het bovenste deel van dit veeraard is sterk veeraard. Boven dit sterk veeraard veeraard ligt een pakket zwak humeuze, zwak zandige klei dat waarschijnlijk vanuit de voormalige Zuiderzee is afgezet. Hierboven ligt een enkele decimeters dikke toplaag die door grondbewerking een rommelige opbouw heeft en die uit venige klei bestaat. Ondanks het naboren van de bovenin de boringen aangetroffen klei en de direct daaronder gelegen top van het veeraard met een edelmanboor met een diameter van twaalf centimeter en het zorgvuldig doorzoeken van het daarmee opgeboorde materiaal, zijn in geen van de boringen archeologische indicatoren aangetroffen. In verband hiermee geven de resultaten van het onderzoek geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn tijdens het onderzoek archeologische resten aangetroffen waarmee bij de verdere planvorming rekening zou moeten worden gehouden.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.3 LS01)

In opdracht van Bouwbedrijf Dekker bv, vertegenwoordigd door de heer M. Dekker, is door De Steekproef bv een terrein onderzocht aan de Gouw 12 te Zuiderwoude in de gemeente Waterland (zie Figuur 1). Het onderzoek was gericht op de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen bouw van een ligboxenstal op het terrein, dat nu nog in gebruik is als grasland (zie Figuur 2).

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek door middel van boringen. Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst.

Het doel van het veldonderzoek is het vaststellen van de mate van gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid hierin van archeologische waarden. Hierbij wordt gekeken naar de bodemopbouw en de mate waarin deze intact is en naar het voorkomen van archeologische indicatoren, zoals bewerkt en verbrand vuursteen, aardewerk, bouw materiaal, bot en houtskool.

Figuur 2. Zuiderwoude, Gouw 12. Het plangebied gezien vanuit de noordoosthoek in westelijke richting.

1.2 Locatie en administratieve gegevens (KNA 3.3 LS02)

Het plangebied ligt ten noorden van de kern van Zuiderwoude en ten oosten van De Gouw. Het betreft een grasland perceel ten zuidoosten van de huidige bebouwing aan de Gouw 12. Het plangebied bestaat nu nog uit grasland. De hoogte van het maaiveld in het plangebied ligt rond 1,25 meter beneden NAP.

Tabel 1. Zuiderwoude, Gouw 12. Administratieve gegevens.

Provincie	Noord-Holland
Gemeente	Waterland
Plaats	Zuiderwoude
Toponiem	Gouw 12
Coördinaten hoekpunten	131,258/494,060; 131,331/494,018; 131,240/494,037; 131,307/493,989
Bevoegde overheid	Gemeente Waterland
Opdrachtgever	Bouwbedrijf Dekker bv.
OM-nr.	64590
ISSNnr.	1871 - 269X
Steekproef projectcode	2015-01/02
Geomorfologische context	Vlakte van getij-afzettingen en ingesloten strandvlakte
Beheer en plaats documentatie	De Steekproef bv / Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) .

2. Bureauonderzoek

2.1 Bronnen

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van de volgende bronnen (Tabel 2).

Tabel 2: Zuiderwoude, Gouw 12. Geraadpleegde literatuur, bronnen en kaarten.

<p>ANWB, 2005. <i>Topografische Atlas Noord-Holland 1:25.000</i>. ANWB bv, Den Haag.</p> <p>Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].</p> <p>Indicatieve Kaart Archeologisch Waarden (IKAW)</p> <p>Kadata</p> <p>Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA) versie 3.3. College voor de Archeologische Kwaliteit (www.sikb.nl).</p> <p>Mulder, E.F.J. de & J.H.A. Bosch, 1982. Holocene Stratigraphy, Radiocarbon Datings and Paleogeography of Central and Northern North-Holland (The Netherlands). <i>Mededelingen Rijks Geologische Dienst</i> 36:3, 111-160.</p> <p>Mulder, E.F.J. de, M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff & T.E. Wong, 2003. <i>De Ondergrond van Nederland</i>. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.</p> <p>Gemeente Waterland, Nota Archeologie 2011.</p> <p>12 Provinciën, 2006/2007. <i>Atlas van Topografische Kaarten. Nederland 1955-1965</i>. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.</p> <p>12 Provinciën, 2005. <i>Luchtfoto-Atlas Noord-Holland 1:14 000</i>. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.</p> <p>12 Provinciën, 2009. <i>Topografische Atlas Noord-Holland 1:25000</i>. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer</p> <p>Provincie Noord-Holland. <i>Cultuurhistorische waardenkaart</i> (http://geo.noord-holland.nl/chw).</p> <p>Stichting voor Bodemkartering, 1990. <i>Bodemkaart van Nederland 1:50000. Toelichting bij Kaartblad 19 west</i> StiBoKa, Wageningen.</p> <p>Stichting voor Bodemkartering, 1981. <i>Geomorfologische Kaart van Nederland 1:50000. Kaartblad 19 west</i>. StiBoKa, Wageningen.</p> <p>Uitgeverij Nieuwland, 2006. <i>Grote Historische Topografische Atlas ±11894-1933. Noord-Holland 1 : 25 000</i>. Uitgeverij Nieuwland, Tilburg.</p> <p>Vos, P.C., J. Bazelmans, H.J.T. Weerts & M.J. van der Meulen (red.), 2011. <i>Atlas van Nederland in het Holoceen</i>. Uitgeverij Bert Bakker, Amsterdam.</p> <p>Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1992. <i>Grote Historische Provincie Atlas 1:25 000. Noord-Holland 1849-1859</i>. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.</p> <p>www.watwaswaar.nl</p>
--

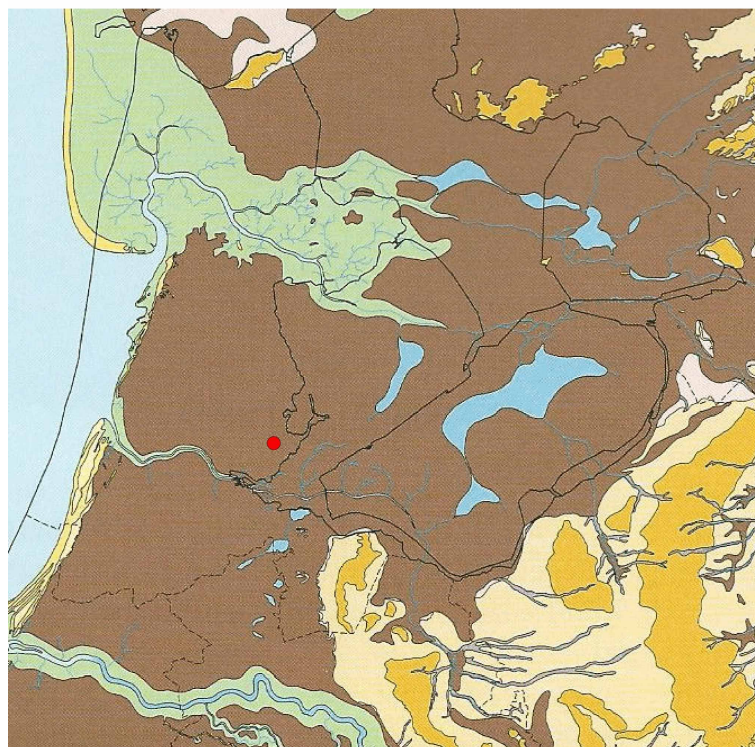
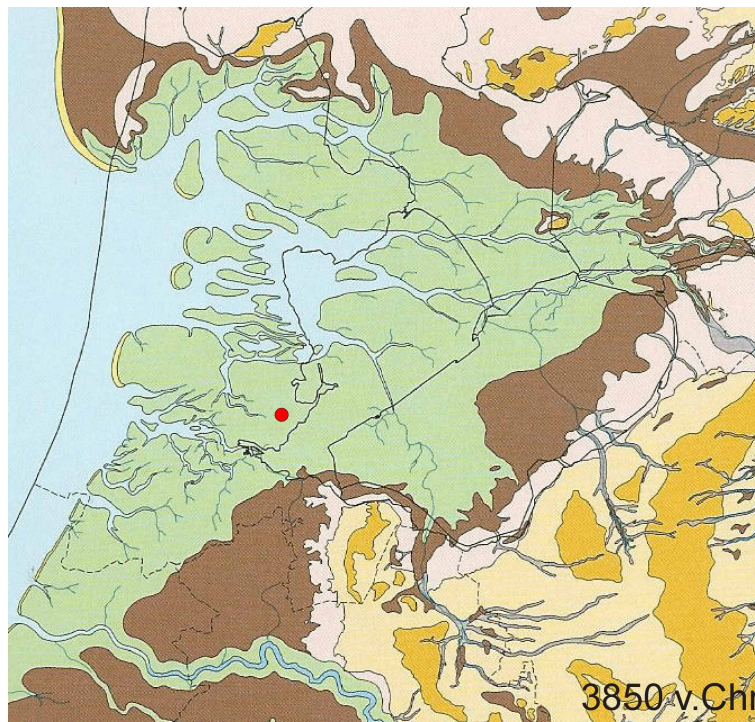
2.2 Fysische geografie (KNA 3.3 LS04)

In de periode na de ijstijden (het holoceen) smolten de ijskappen en raakte het Noordzeebekken gevuld met water. Vanaf het moment van binnendringen van de zee in West-Nederland begon een natuurlijk proces van ophoging van de bodem door de afzetting van zeezand en zeeklei alsmede door veengroei. Figuur 3 toont uitsneden uit paleogeografische kaarten uit: Nederland in het Holoceen (Vos *et al.* 2011). Figuur 3 (boven) toont de situatie rond 3850 vC., toen het gebied waarin het plangebied nog in een uitgestrekt getijdegebied lag. Dit getijdegebied werd doorsneden door geulen en prielen van waaruit het omliggende (wadden)gebied tweemaal per etmaal overstroomde. In en direct langs de geulen en prielen werd zand afgezet. Op grotere afstand hiervan kwam met name klei tot bezinking. Dit landschap werd gekenmerkt door wadplaten die voornamelijk uit klei bestaan en kreken waarin en waarlangs voornamelijk zand is afgezet. Deze gordels van zandige afzettingen zijn ruggen gaan vormen waarop in de prehistorie hier en daar bewoning plaatsvond. De processen van sedimentatie van zand en klei en veengroei hielden vanaf 6000 vC. min of meer gelijke tred met de doorgaande relatieve zeespiegelstijging.

Langs de Noordzeekust ontstonden door golfwerking en zeestromingen strandwallen die zijn opgebouwd uit zand uit het Noordzeebekken. Door de stijging van de zeespiegel schoof de kustlijn en de daarbij behorende strandwallen steeds verder naar het oosten op. Rond 4000 vC. veranderde dit en werd de West-Nederlandse kust, ondanks de doorgaande relatieve zeespiegelstijging, een aanwaskust. Vanaf die tijd vormden zich jongere strandwallen aan de zeezijde van oudere strandwallen. Aan de landzijde vernatte en verzoette het landschap waardoor weer op uitgebreide schaal veen kon ontstaan. Dit veen dekte veelal het eerder gevormde getijdeland af. Vanaf ongeveer 3000 vC. raakte het getijdegebied waarbinnen het plangebied lag langzaam aan weer overgroeid met veen (Figuur 3 onder). Dit veengebied werd doorsneden door het oer-IJ dat tot aan het begin van de jaartelling in open verbinding stond met de zee. Het plangebied lag echter in het veengebied op ongeveer zes kilometer ten noorden hiervan.

In de tiende eeuw vond een klimaatsverandering plaats waarbij de jaarlijkse hoeveelheid neerslag afnam. De duingebieden die tot dan toe in West-Nederland de meest geschikte woongebieden hadden gevormd verdroogden en werden daardoor minder geschikt voor landbouw. De hoogveengebieden verdroogden eveneens maar werden daardoor juist aantrekkelijker voor bewoning. Vanaf deze periode begint de voortgaande ontwatering van het hoogveen. Hierdoor is uiteindelijk een groot deel van het hoogveenpakket verloren gegaan.

Geomorfologisch gezien ligt het plangebied in een ontgonnen veenvlakte. De bodems bestaan hier uit waardeveengronden die zijn gevormd in veenmosveen (code: kVs). De grondwatertrap is II, hetgeen betekent dat het zeer slecht ontwaterde bodems betreft.

Figuur 3. Zuiderwoude, Gouw 12. Het plangebied (binnen de rode cirkel), op uitsneden uit de paleografische kaarten uit de Atlas van Nederland in het Holoceen (Vos e.a. 2011). Deze kaarten tonen de situatie rond 3850 vC (boven) en rond 2750 vC (onder).

2.3 Archeologie (KNA 3.3 LS04)

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Waterland ligt het plangebied in een zone waarin archeologisch onderzoek vereist is bij bodemingrepen die groter zijn dan vijfhonderd vierkante meter en die dieper reiken dan veertig centimeter beneden het maaiveld.

In de wijde omgeving van het plangebied liggen diverse AMK-terreinen die allemaal bewoningsresten betreffen die dateren vanaf de middeleeuwen. AMK-terrein 14632 ligt enkele honderden meters ten zuiden van het plangebied en betreft de historische kern van het huidige Zuiderwoude. Hier pal ten zuiden van ligt AMK-terrein 6672 dat een terrein betreft met minimaal dertien middeleeuwse huisplaatsen die uit de volle middeleeuwen dateren. Het betreft de voorganger van het huidige Zuiderwoude. Hier ten westen van liggen de AMK-terreinen 6640, 6641 en 6671. Deze betreffen zekere of vermoedelijke huisplaatsen die deel uit maakten van de eerste ontginningsnederzetting van Zuiderwoude.

2.4 Historische geografie (KNA 3.3 LS03)

De ontginning van de West-Nederlandse veengebieden begon nadat in de tiende eeuw het klimaat dermate droog werd dat de traditionele woongebieden in de duinen minder geschikt werden voor landbouw en de top van het hoogveen zodanig uitdroogde dat hierop gewoond kon gaan worden. Aanvankelijk vond bewoning plaats op kleine huisterpen van waaruit het omliggende veengebied werd geëxploiteerd. Door voortgaande ontwatering werd het veenpakket steeds dunner en werden de omstandigheden te nat voor bewoning en akkerbouw. Geleidelijk aan moesten de veengebieden worden ingepolderd en maakte de bewoning op veenterpjes plaats voor lintbebouwing langs polderdijken. Binnen Waterland vormt Zuiderwoude het oudste dorp. In de elfde eeuw stond hier al een kapel. Tijdens de bloeiperiode in de zestiende en de zeventiende eeuw, was het dorp dichter bebouwd dan nu en stonden er zelfs enkele industriemolens. Door veepest en protectionistische maatregelen van Amsterdam, trad in de achttiende eeuw achteruitgang op.

Het plangebied ligt enkele honderden meters ten noorden van de oude kern van Zuiderwoude in een gebied dat van oudsher bestaat uit noordwest-zuidoost gerichte graslandpercelen. Tot 1877 stond nog geen bebouwing ten westen van het plangebied. Dit is te zien op het bovenste deel van Figuur 4, die een uitsnede toont uit de topografische kaart uit 1877. Op de hier niet afgebeelde kadasterkaart uit omstreeks 1830, is evenmin bebouwing afgebeeld. De eerste bebouwing ten westen van het plangebied is te zien op het onderste deel van Figuur 4, die een uitsnede uit de topografische kaart uit 1894 toont. In de twintigste eeuw zijn de bijgebouwen van deze boerderij uitgebreid tot pal tegen de westrand van het plangebied.

Figuur 4. Zuiderwoude, Gouw 12. Het plangebied (binnen het rode kader) op uitsneden uit de topografische kaarten uit 1877 (boven) en 1894 (onder).

2.5 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.3 LS05)

Het plangebied ligt in een ontgonnen veenvlakte op ruime afstand ten noorden van de historische kern van Zuiderwoude zoals deze staat aangegeven op historische kaarten. Het plangebied ligt echter wel min of meer in de noordwestelijke voortzetting van een reeks van middeleeuwse huisplaatsen. Mogelijk is een vergelijkbare huisplaats in het plangebied aanwezig.

Archeologische resten in het plangebied zullen derhalve samenhangen met middeleeuwse huisplaatsen, mogelijk op veenterpen, en zullen bestaan uit (afgedekte) lagen van vuile klei en samengedrukt veen. Hierin kunnen stookresten voorkomen en resten van aardewerk en van verbrand en onverbrand bot en dergelijke. Dergelijk materiaal kan direct vanaf het maaiveld aanwezig zijn.

Indien in de diepere ondergrond (onder het veen) bewoonbare klastische afzettingen aanwezig zijn, kunnen hierop bewoningsresten uit het neolithicum aanwezig zijn. De kans hierop is echter bijzonder klein. Indien dergelijke resten aanwezig zijn, kunnen deze bestaan uit iets donkerder gekleurde lagen van zandige afzettingen en/of gerijpte klei met daarin houtskool, verbrand bot, vuursteen en aardewerk en dergelijke.

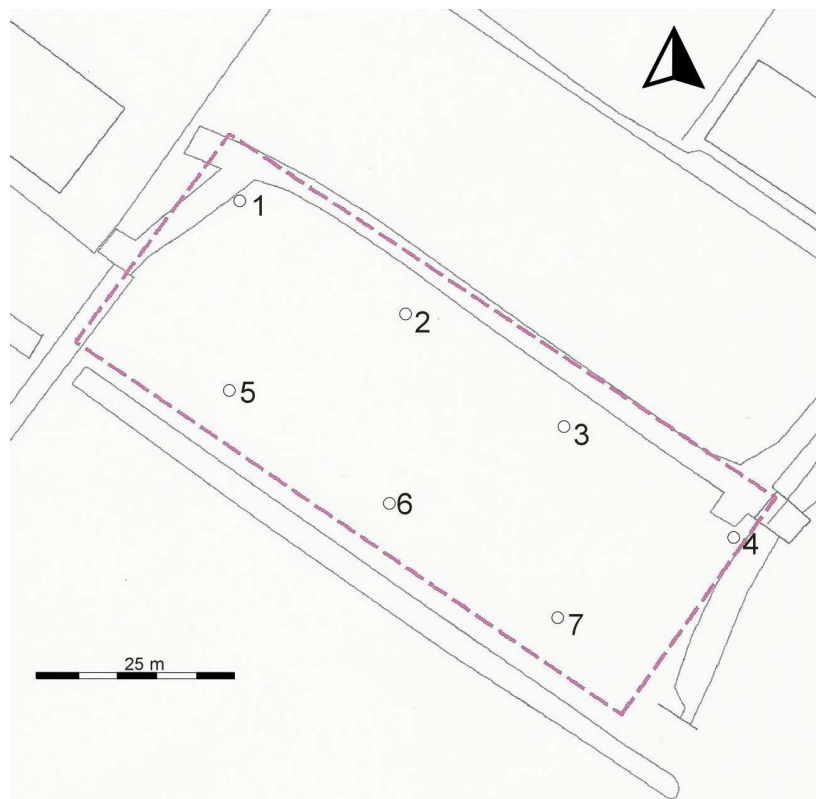
In het plangebied geldt derhalve een hoge verwachting voor bewoningsresten uit de middeleeuwen en hooguit een lage verwachting voor bewoningsresten uit eerdere perioden.

3. Veldonderzoek

3.1 Aanpak (KNA 3.3 VS01)

Over het plangebied zijn zeven boorpunten verdeeld in twee noordwest – zuidoost gerichte boorraaien met telkens 25 meter afstand tussen de boringen en 20 meter afstand tussen de boorraaien. Hierdoor ontstaat boordichtheid van twintig boringen per hectare. Op deze manier voldoet de toegepaste boordichtheid volgens de *Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek* (SIKB, 2006) als zoekoptie om door een archeologische laag gekenmerkte vindplaatsen uit de periode bronstijd tot middeleeuwen op te sporen (zoekoptie D1). Bij gebruik van een edelmanboor met een diameter van 12 centimeter en het zeven van het hiermee opgeboorde materiaal voldoet de toegepaste boordichtheid volgens de *Leidraad inventariserend veldonderzoek* tevens als zoekoptie om door een strooiing van overwegend aardewerk gekenmerkte vindplaatsen uit de periode bronstijd tot middeleeuwen op te sporen (zoekoptie C2).

Alle boringen zijn geplaatst met een guts met een diameter van drie centimeter en tenminste doorgezet tot twee meter beneden het maaiveld. Overal waar de resultaten van het booronderzoek hier aanleiding toe gaven, werd nageboord met een edelmanboor met een diameter van twaalf centimeter waarbij het opgeboorde materiaal werd gezeefd. Van alle boorpunten is de NAP-hoogte bepaald.

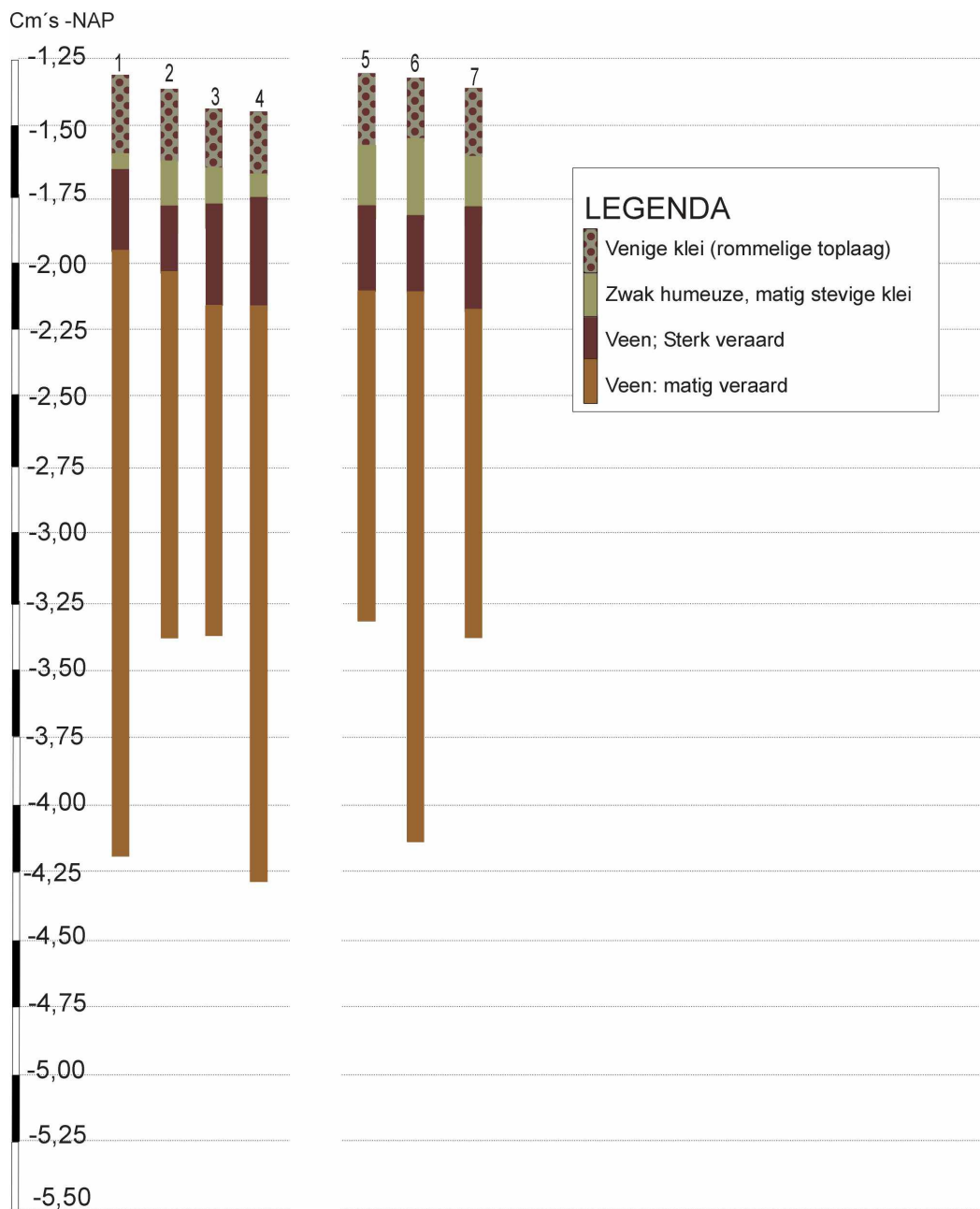
Figuur 5. Zuiderwoude, Gouw 12. Boorpuntenkaart (Bron ondergrond: Klic).

3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.3 VS02, VS03)

Op 29 december 2014 zijn de veldwerkzaamheden door De Steekproef bv uitgevoerd. De ligging van de boorpunten is weergegeven in Figuur 5. De resultaten van het booronderzoek zijn afgebeeld in Figuur 6.

Bovenin alle boringen is een humusrijk pakket venige klei aangetroffen. De dikte van deze bouwvoor bedraagt twintig tot vijfentwintig centimeter. Hieronder is in alle boringen een pakket zwak humeuze, zwak zandige en matig stevige klei aangetroffen. De dikte van dit kleipakket loopt uiteen van vijf centimeter in boring 1 tot dertig centimeter in boring 6. Hieronder is in alle boringen een pakket sterk veraard veen aanwezig. De dikte hiervan bedraagt minimaal twintig centimeter (boring 2) en maximaal veertig centimeter (boring 3). Rond een diepte van zeventig tot tachtig centimeter beneden het maaiveld gaat het sterk veraarde veen over in matig veraard veen. Dit matig veraarde veen loopt op alle boorpunten door tot een diepte van tenminste twee meter beneden het maaiveld. In de tot drie meter diepte door geplaatste boringen 1, 4 en 6, loopt dit veen minimaal door tot drie meter beneden het maaiveld.

Op alle boorpunten is de bovenste halve meter (de klei tot in de top van het sterk veraarde veen) nageboord met een edelmanboor met een diameter van twaalf centimeter. Het zorgvuldig doorzoeken van de hierbij opgeboorde klei, heeft bij geen van de boringen archeologische indicatoren opgeleverd die op de aanwezigheid van archeologische sporen zoals bijvoorbeeld (resten van) veenterpjes zouden kunnen wijzen. Om deze reden is het KNA-onderdeel *Waardstelling* in dit rapport niet nader uitgewerkt.

Figuur 6. Zuiderwoude, Gouw 12. Weergave van de resultaten van het booronderzoek in de vorm van boorprofielen.

4. Conclusies en Advies (KNA 3.3 VS07)

Het plangebied ligt aan de oostzijde van De Gouw, ten noorden van de historische kern van Zuiderwoude op een terrein dat gedurende de laatste tweehonderd jaar altijd in gebruik lijkt te zijn geweest als grasland.

In het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel is uitgegaan van een middelhoge tot hoge verwachting voor bewoningsresten uit de middeleeuwen en een lage verwachting voor resten uit eerdere perioden.

Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn in het plangebied zeven boringen gezet in een dichtheid van twintig boringen per hectare. Voor het booronderzoek is gebruik gemaakt van een guts met een diameter van drie centimeter en een edelmanboor met een diameter van twaalf centimeter.

Onderin alle boringen is matig veraard veen aangetroffen dat overal binnen het plangebied doorloopt tot een diepte van tenminste drie meter beneden het maaiveld. Het bovenste deel van dit veen (tussen 0,3 en 0,8 meter beneden het maaiveld), is sterk veraard. Boven dit sterk veraarde veen ligt een pakket zwak humeuze, zwak zandige klei dat waarschijnlijk vanuit de voormalige Zuiderzee is afgezet. Hierboven ligt een enkele decimeters dikke toplaag die door groundbewing een rommelige opbouw heeft en die uit venige klei bestaat. Ondanks het naboren van de bovenin de boringen aangetroffen klei en de direct daaronder gelegen top van het veen met een edelmanboor met een diameter van twaalf centimeter en het zorgvuldig doorzoeken van het daarmee opgeboorde materiaal, zijn in geen van de boringen archeologische indicatoren aangetroffen. In verband hiermee geven de resultaten van het onderzoek geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn tijdens het onderzoek archeologische resten aangetroffen waarmee bij de verdere planvorming rekening zou moeten worden gehouden.

Wij wijzen er verder op dat in alle gevallen geldt dat indien archeologische materialen en/of sporen aangetroffen worden, deze gemeld dienen te worden bij de gemeente Waterland conform Monumentenwet 1988, laatste wijziging van 1 september 2007, paragraaf 7, artikel 53 en verder.

Appendix I

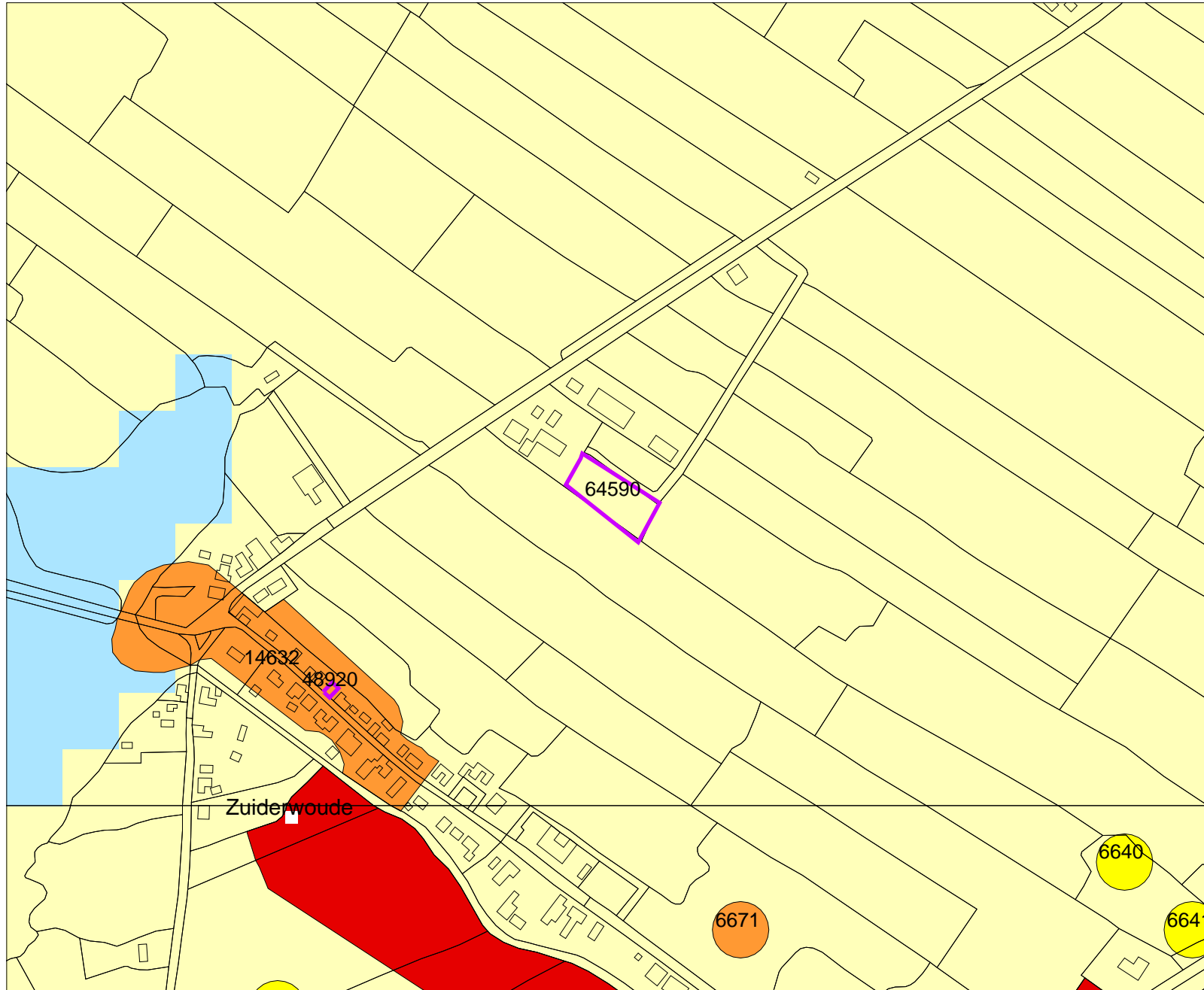
Zuiderwoude, Gouw 12

<i>paleolithicum:</i>	<i>tot 8.800 vC</i>	<i>ijzertijd:</i>	800 - 12 vC
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP		
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	<i>Romeinse tijd:</i>	12 vC - 450 nC
		Romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
<i>mesolithicum:</i>	8.800 - 4.900 vC	Romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	Romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	Romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	Romeinse tijd midden B:	70 - 150 nC
		Romeinse tijd midden C:	150 - 270 nC
<i>neolithicum:</i>	5.300 - 2.000 vC	Romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	Romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	Romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC		
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	<i>middeleeuwen:</i>	450 - 1.500 nC
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
		middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
<i>bronstijd:</i>	2.000 - 800 vC	middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC		
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	<i>nieuwe tijd:</i>	1.500 - heden
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
		nieuwe tijd C:	1.850 - heden

Appendix II: Zuiderwoude, Gouw 12

Bekende en verwachte archeologische waarden

131822 / 494461

130750 / 493585

Legenda

- VONDSMELDINGEN
- WAARNEMINGEN
- ONDERZOEKSMELDINGEN
- HUIZEN
- TOP10 ((c)TDN)
- PLAATSNAMEN
- PROVINCIES

- MONUMENTEN**
- archeologische waarde
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- zeer hoge arch waarde, beschermd

- IKAW**
- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd

Archis2
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Appendix III: Boorbeschrijving

Boorbeschrijving volgens ASB 5.1																			
Boor Nr	LDO	Lithologie						Kleur				Overige kenmerken							AIS
		GD	B K	BS	BZ	B V	B H	HK	TK	IK	VL K	CO	PLH	VS	SST	BHN	BI	GI	
1	25	K				1	3											ROG	
	30	K					1							MST					
	65	V						BR	ZW	DO									
2	300	V						BR	RO										
	25	K				1	3											ROG	
	40	K					1							MST					
3	60	V						BR	ZW	DO									
	200	V						BR	RO										
	20	K				1	3											ROG	
4	33	K					1							MST					
	70	V						BR	ZW	DO									
	200	V						BR	RO										
5	20	K				1	3											ROG	
	32	K					1							MST					
	71	V						BR	ZW	DO									
6	300	V						BR	RO										
	25	K				1	3											ROG	
	48	K					1							MST					
7	82	V						BR	ZW	DO									
	200	V						BR	RO										
	20	K				1	3											ROG	
8	50	K					1							MST					
	80	V						BR	ZW	DO									
	300	V						BR	RO										
9	22	K				1	3											ROG	
	43	K					1							MST					
	82	V						BR	ZW	DO									
200	V						BR	RO											

Betekenis van de afkortingen:

LDO – Onderzijde boortraject

Lithologie:

GD – Onverharde sedimenten: G = grind, K = klei, L = leem, V = veen en Z = zand

Bijmengsels: BK = bijmengsel klei, BS = bijmengsel silt, BZ = bijmengsel zand, BV = bijmengsel veen, BH = bijmengsel humus. Betekenis toegevoegde cijfers: 1 = zwak, 2 = matig, 3 = sterk en 4 = uiterst.

Kleur:

HK = hoofdkleur, BL = blauw, BR = bruin, GE = geel, GN = groen, GR = grijs, OL = olijf, OR = oranje, PA = paars, RO = rood, RZ = roze, WI = wit, ZW = zwart.

TK = Tweede kleur (kleurafkortingen als boven).

IK = Intensiteit kleur: LI = licht en DO = donker

VLK = Vlekken (V): 2° en 3° letter is kleurafkorting als boven, 1 = weinig, 2 = matig, 3 = veel

Overige kenmerken:

CO = Consistentie (C): ZSL=zeer slap, SLA=slap, MSL=matig slap, MST=matig stevig, STV=stevig

PLH = plantenresten (PL0 = geen, PL1 = spoor, PL2 = weinig, PL3 = veel); DW = doorworteld

VS = veensoorten

SST = Sedimentaire structuren; ZL is zandlagen

BHN = Bodemhorizont; BHC = C-horizont, BHBC = BC-horizont

BI = Bodemkundige interpretaties; BOV = bouwvoor, ROG = rommelig, VRG = vergraven

GI = Geologische interpretaties; DEZ = dekszand

AIS = Archeologische indicatoren